

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 16C/296/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514217895
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Sinčáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2018:7514217895.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Zuzanou Sinčákovou v spore žalobkyne A. L., E.. X.X.XXXX, I. K. U. XX, zastúpenej JUDr. Ladislavom Miklošom, advokátom, Vodná 6, Košice proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni škodu vo výške 857,48 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 10.10.2014 do zaplatenia, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 2.000,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Zastavuje konanie v časti o zaplatenie sumy 1.300,- eur.

IV. Žalobu v zostávajúcom rozsahu zamietá.

V. Žalobkyňa má voči žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 26 % s tým, že o jej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručенou súdu dňa 6.10.2014 žalobkyňa uplatnila právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Domáhala sa nahradenia škody vo výške celkom 2.526,76 eur s 9% ročnými úrokmi z omeškania od 7.10.2014 do zaplatenia a nemajetkovej ujmy v sume 17.600, -eur.

2. Podanú žalobu odôvodnila tým, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu kriminálnej polície, oddelenia všeobecnej kriminality Košice-okolie ČVS: ORP - 668/OJP-KS-2010 zo dňa 7.4.2011 bolo začaté trestné stíhanie proti žalobkyni pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods.1 písm. b) Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa dňa 29.4.2011, teda v deň jeho doručenia sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry Košice-okolie uznesením zo dňa 3.5.2011, sp.zn. 2 Pv 78/2011-9 tak, že ju zamietol. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice-okolie podal proti žalobkyni obžalobu. Okresný súd Košice-okolie trestným rozkazom zo dňa 18.8.2011, č.k. 5T 85/2011-57 uznal žalobkyňu vinnou zo spáchania prečinu útoku na verejného činiteľa, za čo ju odsúdil na peňažný trest vo výmere 200,-eur. Proti tomuto rozhodnutiu podala v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa odpor. Rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 28.1.2013, č.k. 5T 85/2011-134 bola žalobkyňa spod obžaloby oslobodená, pretože skutok, ktorý sa jej kládol za vinu, nespáchala. Proti tomuto rozhodnutiu podal prokurátor odvolanie, ktoré vzal na verejnom zasadnutí dňa 26.6.2013 späť a týmto dňom sa stal oslobodzujúci rozsudok právoplatným.

Žalobkyňa poukázala na to, že nezákonné rozhodnutia vyšetrovateľa a súdu boli rozsudkom súdu zrušené. Oslobodzujúci rozsudok potvrdil iba to, čo počas celého trestného konania žalobkyňa tvrdila, teda že je nevinná a žiadneho prečinu sa nedopustila.

Z uvedeného dôvodu si poškodená uplatnila náhradu škody z titulu trov obhajoby v trestnom konaní zaplatených JUDr. Y. D. v sume 1.226,76 eur. Žalobkyňa dlhodobo žije v cudzine (vo Š.), a preto si tiež uplatnila náhradu cestovných nákladov vo výške 1.300,-eur. Keďže trestným konaním bola spôsobená žalobkyni závažná ujma spočívajúca v znížení jej dôstojnosti a vážnosti, žiadala aj nemajetkovú ujmu v sume 17.600,- eur. Žalobkyňa doposiaľ viedla riadny život, nebola trestne stíhaná a toto trestné konanie znížilo jej dôstojnosť a vážnosť v okruhu známych, rodiny ako aj na pracovisku v zahraničí. V úhrne tak žiadala zaplatiť jej sumu 20.126,76 eur. Z uplatnenej náhrady škody žiadala tiež priznať úroky z omeškania vo výške 9% ročne od 7.10.2014 do zaplatenia.

Podanej žalobe predchádzala žiadosť o predbežné prerokovanie nároku odoslaná Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 7.4.2014, ktoré listom zo dňa 19.5.2014 oznámilo, že vec z dôvodu nepríslušnosti odstupuje Generálnej prokuratúre SR. Do podania žaloby nedostala žalobkyňa vyjadrenie k jej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku.

3. Na preukázanie tvrdení uvedených v žalobe žalobkyňa predložila uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice-okolie ČVS: ORP - 668/0JP-KS-2010 zo dňa 7.4.2011, uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice-okolie zo dňa 3.5.2011 sp.zn. 2 Pv 78/2011-9, trestný rozkaz Okresného súdu Košice-okolie č.k. 5T 85/2011-57, rozsudok tunajšieho súdu č.k. 5T 85/2011-134 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26.6.2013 č.k. 7To 45/2013-149. Ďalej predložila faktúry 0282011, 0452012, 0642013 vystavené JUDr. Y. D. titulom trov obhajoby v trestnom konaní.

V priebehu konania žalobkyňa doložila výpisy z účtu JUDr. Y. D. preukazujúce úhradu trov obhajoby v trestnom konaní žalobkyňou (č.l. 56, 58 a 60 spisu) a tiež odpis z registra trestov žalobkyne zo dňa 11.4.2018.

4. Žaloba pôvodne smerovala proti Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR (ako žalovanej v 1.rade), Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR (ako žalovanej v 2.rade) a Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR (ako žalovanej v 3.rade).

5. Písomným podaním doručeným súdu dňa 23.4.2015 vzala žalobkyňa žalobu voči žalovaným v 1. a 3.rade späť. Uznesením zo dňa 8.2.2018, č.k. 16C/296/2014-72 súd konanie voči nim zastavil a rozhodol, že vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými v 1. a 3.rade žiadna zo sporových strán nemá právo na náhradu trov konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 6.3.2018. Súd následne ako so žalovanou konal so Slovenskou republikou, zast. Generálnou prokuratúrou SR.

6. Žalovaná nárok uplatnený žalobou neuznávala. Tvrdila, že zo strany orgánov prokuratúry nedošlo k nezákonnému rozhodnutiu ani k nesprávnemu úradnému postupu, ktorý by mal zakladať nárok na náhradu škody. Návrh nemožno akceptovať ani vecne, pretože je nedôvodný. Uznesenie o vznesení obvinenia nemožno v danom prípade automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa z rôznych dôvodov nepotvrdila (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 163/2013).

Poukazovala na § 2 Trestného poriadku, v ktorom sú stanovené základné zásady trestného konania, pričom v predmetnom konaní nedošlo k ich porušeniu. V zmysle týchto zásad pre vznesenie obvinenia podľa zákona postačuje, že zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a že na základe zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou.

Poznamenala, že Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 201/2007 zo dňa 30.7.2008 konštatoval, že: "... nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby sú vykonávané v medziach zákona, na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe, alebo k jej prepusteniu z väzby alebo k oslobodeniu spod obžaloby."

K uplatňovanej škode poznamenala, že musí byť nielen zaplatená, t.j. musí dôjsť k zmenšeniu majetku, ale trovy musia byť aj účelne vynaložené (§ 18 zákona č. 514/2003 Z.z.). Je otázkou dôvodnosti preplácania trov obhajoby vtedy, keď sa nejedná o prípady nutnej obhajoby. Zákon nevyhnutnosť obhajoby t.j. povinnej účasti profesionálneho právnik ako podmienku náležitého naplnenia práva na obhajobu, spravodlivý proces a primeranú právnu ochranu sám deklaruje len v niektorých presne

stanovených situáciách (§ 37 a 38 Trestného poriadku). Rovnako tak aj nemajetkovú ujmu a okolnosti ju podmieňujúce nestačí len tvrdiť, ale musia byť aj v konaní preukázané, najmä s prihliadnutím na § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Nie je možné odvolávať sa vo všeobecnosti na objektívnu spôsobilosť trestného stíhania spôsobiť ujmu.

Žalovaná mala za to, že nie sú dané podmienky zodpovednosti štátu vo vzťahu k nej, a preto navrhovala žalobu zamietnuť.

Poukázala tiež na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) P. proti Českej republike zo dňa 20.6.2013, v ktorom sa uvádza, že skutočnosť, že sťažovateľ bol oslobodený spod obžaloby, sama o sebe neznamena, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku inak vadné. Osoba podozrivá zo spáchania trestného činu je povinná sa podrobiť všetkým nevyhnutným úkonom trestného konania vo vyššom spoločenskom záujme, ktorého cieľom je predchádzať spoločensky nežiaducim konaniam a ich následkom a vyšetrovať takéto spoločensky nežiaduce, protiprávne a príslušnými normami sankcionovateľné správanie. Prípadnú konštrukciu spočívajúcu v tom, že nezákonným je uznesenie o vznesení obvinenia s poukazom na to, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený a vzhľadom na toto oslobodenie je uznesenie o vznesení obvinenia nezákonným rozhodnutím, nie je možné akceptovať, a to najmä s prihliadnutím na to, že takáto konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. Súdom neprináleží vytvárať takúto konštrukciu v rámci ich rozhodovacej činnosti. Civilné sudy majú skúmať, či došlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v Trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní. V tejto súvislosti poukázala na právny názor vyjadrený v rozsudkoch Okresného súdu Bratislava I č.k. 8C/10/2013-154, č.k. 19C/181/2013-140, č.k. 19C 71/2014-95, č.k. 10C/108/2011-242, č.k. 25C/110/2012-210 a sp.zn. 9C 66/2008 i Okresného súdu Košice II č.k. 42C/412/2015-170.

Uviedla, že z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.3.2012 sp.zn. 7Cdo 27/2011 vyplýva, že na to, aby bolo rozhodnutie označené za nezákonné, musí byť na to určeným procesným postupom zrušené. V rámci vykonaného trestného konania vedeného proti žalobkyni nebolo žiadne rozhodnutie na to určeným procesným postupom zrušené. V predmetnom trestnom konaní napriek tomu, že toto bolo ukončené oslobodzujúcim rozsudkom, nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania orgánmi činnými v trestnom konaní. Rozhodnutia, ktoré boli vydané v rámci prípravného konania, boli vydané po splnení všetkých zákonných predpokladov. K pochybeniu zo strany štátu nedošlo, došlo k nemu zo strany iných osôb.

7. V konaní žalovaná navrhla pripojiť vyšetrovací i trestný súdny spis, z ktorého vyplývajú dôvody podanej obžaloby. Poukázala na to, že z výpovede poškodeného i svedka vyplynulo, že žalobkyňa sa mala dopustiť uvedeného trestného činu, prokuratúra nemôže zodpovedať za výsledok trestného stíhania, keď má za to, že obžaloba je podaná dôvodne, obžalobu súd prijal a až následne došlo k inému rozhodnutiu.

8. S účinnosťou od 1.7.2016 sa na konanie sporových strán pred súdom vzťahuje zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Súd podľa tohto predpisu postupuje aj v konaniach začatých pred účinnosťou tohto zákona (§ 470 ods.1 CSP).

9. Na pojednávaní dňa 12.4.2018 vzala žalobkyňa žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 1.300,-eur titulom cestovných výdavkov v trestnom konaní a navrhla konanie v tejto časti zastaviť.

10. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu sp.zn. ORP-668/OJP-KS-2010 i trestného spisu sp.zn. 5T 85/2011 súd zistil, že uznesením zo dňa 7.4.2011 bolo vznesené obvinenie voči žalobkyni pre prečin útoku na verejného činiteľa, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že obvinená počas benefičného koncertu v obci K. U. dňa 11.12.2010 fyzicky napadla starostu obce L. Š. tým spôsobom, že do neho drgla a následne ho kopla do spodnej časti pravej a ľavej nohy so slovami „Ty prečo pre nás nič nerobíš, len pre rómov“, čím mu spôsobila poranenia s dobou liečenia a práceneschopnosti 5-6 dní. Sťažnosť žalobkyne proti uzneseniu vyšetrovateľa bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice-okolie zo dňa 3.5.2011 sp.zn. 2Pv 78/11-9 ako nedôvodná zamietnutá.

Dňa 30.6.2011 bola na tunajší súd podaná obžaloba voči žalobkyni. Trestným rozkazom zo dňa 18.8.2011, č.k. 5T 8520/11-57 súd žalobkyňu uznal vinnú zo spáchania prečinu útoku na verejného činiteľa a odsúdil ju na peňažný trest vo výmere 200,-eur s náhradným trestom odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov. Z dôvodu podaného odporu voči trestnému rozkazu sa uskutočnilo hlavné pojednávanie. Rozsudkom zo dňa 28.1.2013, č.k. 5T 85/2011-134 bola obžalovaná oslobodená spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že tento skutok spáchala obžalovaná. Proti rozsudku sa odvolal prokurátor Okresnej

prokuratúry Košice-okolie, podané odvolanie na verejnom zasadnutí pred Krajským súdom v Košiciach dňa 26.6.2013 vzala krajská prokurátorka späť, čo vzal Krajský súd v Košiciach na vedomie uznesením.

11. Podľa ust. § 3 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

a) nezákonným rozhodnutím,

b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti sa nemožno zbaviť (§ 3 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z.).

12. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní (§ 5 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

13. V zmysle ust. § 6 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

14. Oprávnenie Generálnej prokuratúry SR konať v mene štátu vyplýva z ust. § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/ 2003 Z.z.

15. Uplatnený nárok bol predbežne prerokovaný v zmysle ust. § 15, § 16 zákona č. 514/2003 Z.z., čím boli splnené podmienky vyžadované zákonom pre konanie o nároku žalobkyne pred súdom.

Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 7.4.2014. Požadovala náhradu škody titulom trov obhajoby vynaložených v trestnom konaní vo výške 1.226,76 eur a titulom cestovných výdavkov 1.300,-eur, ako aj nemajetkovú ujmu 17.600,-eur.

16. Súd skúmal, či je daná zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím tak, ako to vo svojom žalobnom návrhu tvrdila žalobkyňa.

17. Predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je kumulatívne splnenie troch základných predpokladov, a to

1. nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup,

2. vznik škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy a

3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Všetky tieto podmienky musia byť splnené súčasne, preto o vzniku zodpovednosti nemožno hovoriť, ak chýba ktorýkoľvek z týchto predpokladov. Zákon zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť.

18. Základ nároku žalobkyne vychádza z trestného stíhania začatého na základe uznesenia vyšetrovateľa zo dňa 7.4.2011, ktorým bola žalobkyňa obvinená z prečinu útoku na verejného činiteľa. Sťažnosť žalobkyne ako obvinenej voči uzneseniu vyšetrovateľa bola zamietnutá uznesením prokurátora zo dňa 3.5.2011. Na Okresný súd Košice-okolie bola dňa 30.6.2011 podaná obžaloba a rozsudkom zo dňa 28.1.2013, právoplatným dňa 26.6.2013 bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby. Z dôvodu oslobodzujúceho rozsudku žalobkyňa považuje uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 7.4.2011, uznesenie prokurátora zo dňa 3.5.2011 i trestný rozkaz tunajšieho súdu zo dňa 18.8.2011 za nezákonné.

19. Výklad vyššie cit. ust. § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. v súvislosti s posudzovaním nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia v prípade, ak došlo k oslobodeniu spod obžaloby, je riešený ustálenou rozhodovacou činnosťou súdov Českej aj Slovenskej republiky. Súd poukazuje napr. na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 53/1993, 4MCdo 15/2009, 4Cdo/183/2009, 4Cdo 54/2011 a 7Cdo 145/2011, rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 25/2011, I. ÚS 540/2016 a III. ÚS 754/2016, Ústavného súdu ČR sp.zn. I. US 554/2004 a IV. US 428/2005.

Ako vyplýva zo zmienených rozhodnutí, pri zohľadnení zmyslu a účelu právneho predpisu (zákona č. 514/2003 Z.z., predtým zákona č. 58/1969 Zb.), článku 46 ods. 3 Ústavy SR, ktorým je ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nevyžaduje sa výlučne formálne zrušenie (zmena) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky je nutné vykladať extenzívne. Ak sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, čo sa prejavilo buď zastavením trestného stíhania, postúpením veci na prejednanie priestupku alebo oslobodením obvineného spod obžaloby, má to rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť. Akceptácia názoru, že zodpovednosť štátu za škodu by bola daná iba v prípade zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť, by bola výkladom formalistickým, reštriktívnym a ústavne nekonformným, nakoľko už samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolávať vznik majetkovej škody i nemateriálnej ujmy. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Záver, že oslobodzujúci rozsudok by mal z hľadiska ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. odlišný význam ako zrušenie rozhodnutia pre jeho nezákonnosť, by bol v rozpore so zmyslom úpravy zodpovednosti štátu a s myšlienkou, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená štátom bola nahradená.

20. Od vyššie uvedeného výkladu a rozhodovacej činnosti súdov nemá súd dôvod sa odchýliť ani v tomto konaní a námietky žalovanej o absencii nezákonného rozhodnutia sú formalistické a odporujúce zmyslu i účelu zákonnej aj ústavnej ochrany práva na náhradu škody pri výkone verejnej moci. Je nepochybné, že žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby pre skutok, pre ktorý bolo voči nej vznesené obvinenie, čím sa toto uznesenie považuje za nezákonné rozhodnutie.

21. Odkaz žalovanej na rozhodnutia Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR, súdov nižšieho stupňa aj ESLP nemá vplyv na doterajšiu ustálenú rozhodovaciu činnosť súdov.

Ústavný súd SR v rozhodnutí z 13.12.2016 sp.zn. I. ÚS 540/2016, v bode 25 odôvodnenia uviedol, že: „Ústavný súd zdôrazňuje, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujmy spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v čase platného zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné a svojou rozhodovacou činnosťou ho v prevažnej miere potvrdzuje aj ústavný súd (napr. III.ÚS 117/06, I.ÚS 320/2016, I.ÚS 395/2016 a iné).“ Ústavný súd SR ďalej v bode 27 odôvodnenia uvádza: „... ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončí vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca.“

Ústavný súd SR v rozhodnutí III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, v bodoch 20 a 21 odôvodnenia konštatoval: „Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby (či zastavením trestného stíhania), je však potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 590/08 zo 17. júna 2008 a sp. zn. IV. ÚS 642/05 z 28. augusta 2007). Je iste právom a povinnosťou štátu zabezpečovať ochranu spoločnosti vyšetrovaním podozrení zo spáchania trestnej činnosti a jednotlivec je povinný v určenom rozsahu znášať obmedzenia z toho vyplývajúce, avšak pokiaľ orgány činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k takto stíhanej osobe o postup porušujúci jej základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony,

ktorým bol zo strany štátu podrobený (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005).“

Žalovaná poukazovala na rozhodnutie Ústavného súdu SR II.ÚS 163/2013, k čomu súd uvádza, že spomínaným nálezom vyslovil ústavný súd porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom NS SR sp. zn. 5 MCdo 1/2011 v jeho zamietajúcej časti. Rozhodujúcim dôvodom pre rozhodnutie ústavného súdu bolo, že Najvyšší súd SR sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s otázkou plynutia premĺčacej lehoty na náhradu škody proti štátu ani s otázkou príčinnej súvislosti medzi škodou a škodovou udalosťou. Preto je potrebné konštatovať, že ide o skutkovo odlišnú vec od veci prejednávanej. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo 27/2011, na ktorý odkazuje žalovaná, nie je aplikateľný na posudzovanú vec, pretože v uvedenom konaní sa najvyšší súd nezaoberal otázkou zákonnosti resp. nezákonnosti rozhodnutia o vznesení obvinenia, ak sa trestné konanie neskončilo odsudzujúcim rozsudkom. Podstatným v preskúmvanej veci bolo posúdenie, či rozhodnutia prvostupňového i odvolacieho súdu, ktoré boli dovolacím súdom zrušené z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci s tým, že vec bola vrátená prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, sú nezákonnými rozhodnutiami a môžu zakladať zodpovednosť štátu za škodu.

Žalovaná poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 201/2007, v ktorom bolo konštatované, že: „...nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby sú vykonávané v medziach zákona, na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe, alebo k jej prepusteniu z väzby alebo k oslobodeniu spod obžaloby.“ K uvedenému súd uvádza, že predmetom preskúmvania dovolacieho súdu bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 Občianskeho zákonníka, a teda ide o skutkovo odlišnú vec od prejednávanej veci.

Rozsudok ESLP vo veci Lavrechov proti Českej republike zo dňa 20.6.2013, je rovnako bez vplyvu na posudzovanú vec, nakoľko sa týka posudzovania dôvodnosti a zákonnosti trestného konania výlučne vo vzťahu k nároku štátu na prepadnutie peňažnej záruky, ktorá bola zložená obvineným. Súd konštatoval, že peňažná záruka vzhľadom na osobitný právny režim v rámci trestného konania, môže v prípade, že konanie bolo vedené v súlade so zákonom, prepadnúť v prospech štátu, a to aj v prípade, ak sa trestné konanie ukončí postúpením veci na prejednanie priestupku alebo dôjde k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby.

22. Opierajúc sa o vyššie prezentované, ustálenú súdnu prax a právne názory vyjadrené v rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít (Najvyšší súd SR, Ústavný súd SR i Ústavný súd ČR), má súd za preukázané splnenie jednej z podmienok pre určenie zodpovednosti štátu za škodu - existenciu nezákonného rozhodnutia.

23. Následne súd skúmal existenciu škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou uplatňovanou žalobcom.

24. V zmysle ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

25. Príčina súvislosť znamená priamy, bezprostredný vzťah príčiny a následku, pričom musí ísť o hlavnú, priamu a bezprostrednú príčinu škody.

26. Titulom skutočnej škody, po čiastočnom späťvzati žaloby, žalobkyňa uplatňovala sumu 1.226,76 eur ako trovy obhajoby vynaložené v trestnom konaní.

27. Podľa ust. § 18 ods.1, ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

28. V súlade s cit. zák. ustanoveniami má žalobkyňa právo na náhradu trov právneho zastúpenia vynaložených v trestnom konaní. Je irelevantné, či išlo o prípad nutnej obhajoby alebo nie, pretože právo obvineného zvoliť si obhajcu v trestnom konaní je súčasťou ústavného práva na právnu pomoc (čl.47 ods.2 Ústavy SR). Príčinná súvislosť medzi takto vzniknutou škodou u žalobkyne a trestným stíhaním je nepochybná, keďže bez prebiehajúceho trestného stíhania by si žalobkyňa nebola zvolila obhajcu (k tomu pritom došlo až po doručení trestného rozkazu, keď už bola v pozícii obžalovanej).

29. Žalobkyňa predloženými výpismi z účtu preukázala úhradu trov obhajoby zvolenému advokátovi JUDr. Y. D. dňa 25.11.2011 v sume 580,94 eur, dňa 2.11.2012 v sume 320,-eur a dňa 3.10.2013 v sume 325,82 eur, na základe faktúr vystavených advokátom dňa 25.11.2011 (č. 0282011), dňa 2.11.2012 (č. 0452012) a dňa 3.10.2013 (č. 0642013).

30. Nakoľko žalovaná namietala priznanie náhrady trov právneho zastúpenia a skutočnosť, že v rámci náhrady škody možno priznať len účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia a odmenu vo výške tarifnej odmeny, súd preskúmal výšku a účelnosť trov právneho zastúpenia v trestnom konaní.

31. Z trestného spisu 5T/85/2011 vyplýva uskutočnenie týchto úkonov zvoleným obhajcom:

- prevzatie a príprava zastúpenia dňa 26.10.2011,
 - podanie odporu proti trestnému rozkazu dňa 26.10.2011,
 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 28.11.2011 - odročené bez prejednania veci,
 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 6.2.2012 - trvanie 2 hodiny,
 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 19.3.2012 - trvanie 1,5 hodiny,
 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 14.5.2012 - trvanie 1,5 hodiny,
 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 11.6.2012 - trvanie 25 minút,
 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 17.9.2012 - trvanie 50 minút,
 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 17.12.2012 - odročené bez prejednania veci,
 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 28.1.2013 - trvanie 2 hodiny 15 minút,
 - písomné podanie na súd zo dňa 15.4.2013 - vyjadrenie k odvolaniu proti rozsudku a
 - účasť na verejnom zasadnutí dňa 26.6.2013 - len vyhlásenie rozhodnutia
- Titulom nákladov za fotokópie zo súdneho spisu uhradil obhajca dňa 24.11.2011 sumu 3,96 eur.

32. V zmysle ust. § 12 ods.3 písm.a) vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhl.“) pri obhajobe v trestnom konaní je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, jedna dvanástina výpočtového základu.

33. Odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby:

- a) prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom,
- b) písomné podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej,
- c) účasť pri vyšetrovacích úkonoch, pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, vyhľadávania alebo na konaní pred súdom alebo iným orgánom, na konaní o dohode o vine a treste, na konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín; ak úkon alebo na seba nadväzujúce úkony trvajú viac ako štyri hodiny, patrí odmena za každé dve skončené hodiny (§ 14 ods.1 písm.a), b) a c) vyhl.)

34. Odmena vo výške jednej štvrtiny základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za zastupovanie alebo obhajobu na pojednávaní, pri ktorom sa iba vyhlásilo rozhodnutie, alebo zastupovanie a obhajobu na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednania veci (§ 14 ods.5 písm.b) vyhl.).

35. Podľa ust. § 15 písm.a) vyhl. advokát má popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy.

36. V zhode s ust. § 16 ods.3 vyhl. od klienta možno požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Túto sumu môže advokát požadovať aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol.

37. Ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného predpisu (§ 18 ods.3 vyhl.).

38. V súlade s cit. ustanoveniami súd priznal žalobkyni náhradu trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby v roku 2011 v sume 165,13 eur. Odmena obhajcu zodpovedá sume 123,50 eur za 2 úkony á 61,75 eur (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie odporu) + 1x 15,44 eur (1/4 zo sumy 61,75 eur za hlavné pojednávanie dňa 28.11.2011, odročené bez prejednaní vecí) a náhrada hotových výdavkov sume 26,19 eur (náhrada fotokópií 3,96 eur + 3x náhrada paušálnych výdavkov za každý úkon právnej služby á 7,41 eur).

Za obhajobu v roku 2012 bola žalobkyni priznaná suma 379,58 eur, pozostávajúca z odmeny za 5 úkonov právnej služby á 63,58 eur (účasť na hlavných pojednaniach dňa 6.2.2012, 19.3.2012, 14.5.2012, 11.6.2012 a 17.9.2012) a 1 úkon á 15,90 eur (1/4 zo sumy 63,58 eur za účasť na hlavnom pojednaní dňa 17.12.2012, ktoré bolo odročené bez prejednaní). Súd tiež priznal žalobkyni náhradu paušálnych výdavkov vo výške 45,78 eur (6x7,63 eur).

Za úkony obhajcu žalobkyne v roku 2013 súd priznal žalobkyni náhradu trov v sume celkom 169,86 eur, a to odmenu vo výške 146,43 eur za dva úkony právnej služby á 65,08 eur (hlavné pojednávanie dňa 28.1.2013 a vyjadrenie k odvolaniu dňa 16.4.2013) a jeden úkon á 16,27 eur (1/4 zo sumy 65,08 eur za účasť na verejnom zasadnutí, na ktorom došlo len k vyhláseniu rozhodnutia) a taktiež náhradu paušálnych výdavkov vo výške 23,43 eur (3x7,81 eur).

Nakoľko je obhajca platiteľom dane z pridanej hodnoty, priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov vo výške celkom 714,57 eur bola zvýšená o 20% DPH t.j. na sumu 857,48 eur.

39. V uvedenom rozsahu súd považoval žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu škody za dôvodný a preukázaný. Uskutočnenie iných úkonov právnej služby alebo vynaloženie iných hotových výdavkov v trestnom konaní obhajcom ako vyplývajú zo spisu 5T 85/2011, neboli zdokladované.

40. Žalobkyňa okrem náhrady škody požadovala nemajetkovú ujmu vo výške 17.600,-eur dôvodiac, že doposiaľ viedla riadny život, nebola trestne stíhaná a toto trestné konanie znížilo jej dôstojnosť a vážnosť v okruhu známych, rodiny ako aj na pracovisku v zahraničí. Tvrdené skutočnosti preukazovala svojou výpoveďou, ako aj výpoveďou svedkov a odpisom z registra trestov. Poukazovala pritom na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016, podľa ktorého suma 620,-eur za mesiac trestného stíhania nie je neprimeraná. Zdôraznila tiež, že priznanie nemajetkovej ujmy plní represívnu i preventívnu funkciu, či už individuálne alebo generálne.

41. Podľa ust. § 17 ods.2, ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na:

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

42. Ako vyplýva z cit. zák. ustanovení, priznanie nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy pri konštatovaní porušenia práva (nezákonného rozhodnutia / nesprávneho úradného postupu), ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného, pričom zásah tejto intenzity musí žalobca preukázať. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby. Jej výšku určuje súd úvahou s prihliadnutím na závažnosť spôsobenej ujmy, vychádzajúc predovšetkým z kritérií uvedených v ust. § 17 ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z.

43. Z predloženého odpisu z registra trestov zo dňa 11.4.2018 vyplýva, že žalobkyňa nemá záznam v registri trestov Generálnej prokuratúry SR.

44. Žalobkyňa vypovedala, že uvedeným trestným konaním jej bola spôsobená nielen majetková škoda, ale aj psychická ujma. Bola poškodená jej povest', v dedine na ňu ukazovali a odsudzovali ju. Uvedené

pociťovala aj v zahraničí, kde sa dlhodobo zdržiava. Bolo jej veľmi nepríjemné, keď sedeli na záhrade a prišlo policajné auto, ktoré ju naložilo a zobralo za účelom trestného konania. Je to malá dedina, všetko sa v nej rozšíri, bolo to nepríjemné aj jej rodičom a bratovi.

Žalobkyňa uviedla, že t.č. bola v skúšobnej dobe u nového zamestnávateľa v zahraničí a pre účely trestného konania sa musela dostaviť na územie SR. Mala problém to vysvetliť zamestnávateľovi. V konečnom dôsledku však túto prácu dostala aj po ukončení skúšobnej doby.

Vypovedala, že dedina, v ktorej býva, ak sa zdržuje na území SR, má približne 2400 obyvateľov, je to malá dedina a stále sa o tom hovorí, všetci vedia, že bola obžalovaná. Napriek tomu, že bola zbavená obvinenia, má pocit, že toto sa už nešíri, pretože ľudia stále na ňu nepekne pozerajú. Vidí na tvárach ostatných obyvateľov, hlavne tých starších, aj cíti, že sa k nej správajú ináč ako pred trestným stíhaním. V uvedenej dedine bývali aj jej starí rodičia, celá jej rodina odtiaľ pochádza.

K trestnému stíhaniu, ktoré predchádzalo tomuto konaniu podotkla, že v čase, keď malo dôjsť k incidentu, sa konali voľby a jej mama podporovala iného kandidáta, a všetko sa uskutočnilo z uvedeného dôvodu, ona osobne poškodeného nepoznala.

Žalobkyňa uviedla, že v čase začatia trestného stíhania mala priateľa, prebiehajúce trestné stíhanie poznačilo vzťah s ním. Žalobkyňa bola uzavretá, jej priateľ uvedenú situáciu zle znášal a naňho tiež ľudia ukazovali. V tom čase mali pred svadbou, túto potom zrušili, do vynesenia oslobodzujúceho rozsudku sa hádali a vzťahy boli napäté. Časom sa vzťahy medzi nimi upravili. S priateľom je naďalej, žijú spolu v zahraničí. Vzťahy s rodičmi priateľa žalobkyne nie sú dobré, sú narušené od doby trestného stíhania. Prebiehajúce trestné stíhanie malo veľmi zlý vplyv aj na rodinu žalobkyne, predovšetkým na jej otca, ktorý sa s tým do dnešného dňa nevie vyrovať. Znášala to zle aj jej mama, dokonca aj rodina žijúca mimo ich obce, v F. Č., kde sa o tom tiež rozprávalo. Bolo to hrozné, rodičia sa o ňu báli, nakoľko jej hrozilo väzenie. Jej mamy sa každý vypytoval, čo sa deje, kedy bude odsúdená, mala pocit, že ľudia to prikrášľujú, avšak im to nebolo príjemné.

Na otázku zástupkyne žalovanej, či po právoplatnom rozsudku podala podnet na trestné stíhanie pre krivé obvinenie, žalobkyňa uviedla, že nie, aj keď to spočiatku zvažovala, ale chcela na všetko zabudnúť a odísť opätovne do zahraničia. Nedalo jej to však, pretože si myslí, že to nie je len jej prípad, že sa začne trestné stíhanie voči komukoľvek a ľudia si musia prežiť to, čo prežila ona. Žalobkyňa mala za to, že pochybil poškodený i svedok p. Mocó, avšak pochybil aj štát, pretože nemal viesť takéto trestné stíhanie. Ak by bola vtedy na tom psychicky lepšie, mala dosť síl a nemusela sa nevyhnutne vrátiť do Š., určite by to tak nenechala a podala by trestné oznámenie. Nepáči sa jej, že verejný činiteľ, akým je starosta, môže len tak ukázať na niekoho prstom a následne sa vedie trestné stíhanie.

45. Z výpovede svedkyne A. L., matky žalobkyne vyplynulo, že táto všetko s dcérou prežívala. V období, keď došlo k incidentu, viedla kampaň pre iného kandidáta, pre protikandidáta vtedajšieho starostu a má pocit, že kvôli nej sa za to pomstil na jej dcéru. Bolo im veľmi nepríjemné, keď dcéra bola po asi 7 - 8 mesiacoch opäť doma, sedeli v záhrade a naraz prišli policajti a oznámili im, že prišli po dcéru, že bolo voči nej podané trestné oznámenie, pretože mala zaútočiť na starostu. S dcérou išla na políciu. Žijú v malej dedine, všetko sa to rýchlo roznieslo. Ak si na to spomenie, stále sa jej trasú ruky.

V obchode, prípadne inde v dedine sa jej každý vypytoval, čo sa stalo, prečo a čo sa deje s jej dcérou. Svedok Z. A. jej povedal, že starosta mu kázal takto vypovedať. Podľa jej názoru jej dcéra nemala žiaden záujem na tom, kto bude starostom v ich obci, keďže sa dlhodobo zdržiava v zahraničí. Jej dcéra musela predčasne ukončiť dovolenku, vysvetľovať uvedené skutočnosti v práci. Svedkyňa túto situáciu veľmi zle znášala a doposiaľ navštevuje psychologičku. Pracovala v Šaci na benzínovej pumpe, jedného dňa tam prišiel syn starostu, ukázal na ňu prstom a povedal: „Vaša dcéra pôjde do väzenia.“ Bolo to pred zamestnancami i zákazníkmi benzínovej pumpy. Stávali sa obdobné prípady, z uvedeného dôvodu sa vyhýbali podujatiam, ktoré sa konali v obci, obchodom, jej manžel bol na tom tiež psychicky zle. Dedina ich vylúčila a oni už neskôr akoby tam ani nechceli patriť, zle sa cítili. Ich rodina, ani žalobkyňa nemala nikdy problém so zákonom, zrazu sa z nej v očiach obyvateľov stala kriminálnička. Jej dcéra nespala, plakala a mala problémy s priateľom. Verili v spravodlivosť súdu a je rada, že sa nakoniec preukázala nevina jej dcéry, avšak bolo to hrozné, 3 a pol roka všetci prežívali strach. Jej dcéru to okrem strachu a nervov stálo aj finančné prostriedky. Zlá situácia u nich stále pretrváva, má pocit, že na dcéru to stále „visí“, keďže zbaviť sa zlej povesti je ťažko.

46. Svedkyňa A. G., dobrá kamarátka žalobkyne a jej súčasná kolegyňa, vypovedala, že po obvinení žalobkyne sa o tom v dedine veľa rozprávalo. Žalobkyňa bola psychicky zničená a prestali spolu chodiť von (ako to robievali predtým). Mala problémy so svojím priateľom, často sa hádali, tak isto v práci o tom rozprávala z dôvodu, že pre prebiehajúce trestné stíhanie bude musieť odísť na územie

Slovenska. Všimla si, že sa k nej v práci začali správať ináč, odmerane. Vie, že situácia sa dotkla aj rodiny žalobkyne, jej rodičov i jej brata, najviac asi jej mamy, ktorá chodievala do obchodu a podobne. Brat žalobkyne bol s nimi v partii, chodievali spolu von, aj tam sa o tom rozprávalo, o uvedenej udalosti rozprávali nielen starší obyvatelia obce, ale aj mladí.

47. Svedok J.Á. R., kamarát žalobkyne vo svojej výpovedi uviedol, že si pamätá na nejaký spor medzi starostom a žalobkyňou a vie, že nakoniec bola žalobkyňa úspešná, o čo presne išlo, si však už vzhľadom na značný časový odstup nepamätá. Vzhľadom na to, že žijú v dedinskom prostredí, každý o konflikte hovoril, žalobkyňa bola ohováraná a krivo sa na ňu pozerali. Sedel napríklad v krčme a pri vedľajšom stole sa o tom ľudia rozprávali. Svedok bol sám niekedy obvinený, vie, čo to znamená a že ľudia nepoznajú pravdu, čo je za tým. Je to náročná situácia pre dotknutú osobu.

48. Z výpovede svedka F. L., otca priateľa žalobkyne vyplynulo, že prebiehajúce trestné stíhanie žalobkyňa prežívala ťažko, bolo to pre ňu nepríjemné, občas aj plakala. Obávala sa, čo bude a ako dopadne trestné stíhanie. Žijú na dedine, kde sa všetko rozšíri. On vedel, ako to bolo, keďže bol prítomný v sále, kedy malo dôjsť k útoku na starostu, avšak medzi ľuďmi sa šíriло, že sa to udialo tak ako znelo obvinenie. Ak by sa obdobná situácia stala svedkovi, bolo by mu to nepríjemné, nevie, čo by robil, ak by vedel, že je nevinný, bránil by sa ako sa dá. Ľudia mimo rodiny sa ho pýtali, čo sa stalo, žijú na dedine, kde je každý zvedavý. Svedok im vysvetľoval, čo sa udialo, keďže sám bol prítom. Myslí si, že jeho kamaráti mu uverili, pretože poznajú aj jeho ako dobrého človeka. Ľudia v dedine ukazovali na žalobkyňu, že to je ona, ktorá mala kopnúť starostu. Svedok naďalej aj v tejto situácii bežne komunikoval s ľuďmi mimo rodiny a nikomu sa nevyhýbal.

49. Svedkyňa D. L., matka priateľa žalobkyne vypovedala, že po predmetnej udalosti ich v dedine ohovárali, kam išli (napríklad na futbale) na nich ukazovali (aj na ňu, ako na „svokru“ obvinenej). Žalobkyňa to prežívala ťažko, veľmi zle. Stalo sa, že odpadávala a svedkyňa jej dávala zábaly. Ak by bola svedkyňa nedôvodne obvinená, vnímala a prežívala by to veľmi ťažko. Všetci v dedine žalobkyňu ohovárali a ukazovali na ňu prstom. Zdôraznila, že žijú v malej dedine, kde sa hovorí o každom. Na všetko sa však nepamätá, pretože v tom čase mala vážne zdravotné problémy. V dôsledku prebiehajúceho trestného stíhania žalobkyňa chodila domov menej, zlú situáciu prežívala vo Švajčiarsku, tam aj menila zamestnanie. Keď sa svedkyňa o predmetnej udalosti dozvedela, hnevala sa na starostu, na neho zvalovala vinu pre nedôvodné trestné stíhanie. Svedkyňa má so žalobkyňou veľmi dobrý vzťah.

50. Navrhovaný svedok F. L., priateľ žalobkyne sa na pojednávanie nedostavil a podal písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že v čase začatia trestného stíhania žil so žalobkyňou v spoločnej domácnosti. Trestné stíhanie prežívala žalobkyňa veľmi zle, mala psychické problémy a nekomunikovala spôsobom, ako bol zvyknutý. Stále sa hádali a dokonca aj zrušili už dávnejšie naplánovanú svadbu. Kvôli uvedenej udalosti museli predčasne ukončiť dovolenku na Slovensku a odísť, pretože tlak zo strany občanov, kamarátov, rodiny žalobkyne i jeho rodiny sa nedal vydržať. Každý na žalobkyňu zazeral, vykrikovali na ňu a mali nepríjemné poznámky. Bolo to pre oboch veľmi nepríjemné. Od uvedenej doby má žalobkyňa narušené vzťahy s jeho rodičmi, čo doteraz obmedzuje ich spoločný život. V práci vo Š. musela žalobkyňa vysvetľovať, prečo sa musí urgentne dostaviť na Slovensko a že je obvinená z útoku na verejného činiteľa. Táto kauza žalobkyňi veľmi skomplikovala život. Podľa priateľa žalobkyne ľudom ostane v pamäti, že bola obvinená, ale nikto už nebude skúmať, či bola zbavená viny, a tak ostane jej dobrá povesť navždy poškodená.

51. Na uvedené vyjadrenie priateľa žalobkyne súd neprihliadol ako na svedeckú výpoveď, nakoľko pre výsluch svedka písomnou formou neboli splnené podmienky vyžadované v ust. § 196 ods.3 CSP, ale prihliadal naň ako na iný dôkazný prostriedok v zmysle ust. § 187 CSP. Na svedeckej výpovedi priateľa žalobkyne po jeho písomnom vyjadrení žalobkyňa netrvala.

52. K uplatnenému nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy súd uvádza, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje osobný, súkromný život stíhaného a predstavuje zásah do jeho cti a dobrej povesti

tým skôr, ak sa jedná o nepravdivé obvinenie. Vedené trestné stíhanie znamená zároveň pre stíhaného neistotu v jeho právnom postavení.

Zákon sám predvída ako prioritný spôsob satisfakcie konštatovanie porušenia práva. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je až sekundárnou formou kompenzácie, pričom žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno na preukázanie, že prioritná forma satisfakcie je nepostačujúca.

Náhrada nemajetkovej v peniazoch však má byť znakom a prostriedkom spravodlivej nápravy a nemá predstavovať prostriedok na obohacovanie sa.

53. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že u žalobkyne nie je dostatočným zadostučinením len konštatovanie porušenia práva, pretože došlo k závažnému narušeniu dôstojnosti žalobkyne, k poškodeniu jej dobrého mena a občianskej cti a narušeniu partnerského vzťahu.

Žalobkyňa bola bezúhonným občanom, vyrastala v dedine s cca 3000 obyvateľov, obyvatelia poznali ju, jej rodinu i rodinu jej priateľa. Bolo preukázané, že v dôsledku prebiehajúceho trestného stíhania bola narušená dobrá povesť žalobkyne v mieste jej bydliska i pracoviska. Toto trestné stíhanie malo negatívny dopad na psychický stav žalobkyne, ktorá sa zmenila, uzavrela sa a ťažko túto situáciu zvládala, nevedela spať a dokonca omdlievala. Narušil sa aj vzťah žalobkyne s jej priateľom, ktorý sa však postupne upravil. Tvrdenie žalobkyne a jej priateľa o narušení vzťahov žalobkyne s rodičmi jej priateľa neboli preukázané, rodičia priateľa žalobkyne túto skutočnosť nepotvrdili. Bolo preukázané, že prebiehajúce trestné stíhanie malo negatívny vplyv aj na rodičov a brata žalobkyne, ktorí túto situáciu tiež ťažko znášali. Súd vzal do úvahy dĺžku trestného konania (vyše 3 rokov) a povahu trestnej veci (útok na verejného činiteľa). Na strane druhej, súd prihliadol na skutočnosť, že počas trestného stíhania osobná sloboda žalobkyne nebola obmedzená a zohľadnil, že žalobkyňa sa v obci zdržiava len občas, keďže dlhodobo žije v zahraničí. Dopad trestného stíhania nespôsobil stratu zamestnania žalobkyne resp. neudržateľnú situáciu pre žalobkyňu na pracovisku ani rozpad rodinných vzťahov či partnerského vzťahu.

54. Zhodnotiac každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo svojej vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo za konania najavo vrátane toho, čo uviedli strany sporu (§ 191 CSP), posudzujúc predovšetkým povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a preukázaný zásah trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobkyne a okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, súd ustálil ako dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,-eur.

55. V prípadoch rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy je podľa názoru Ústavného súdu SR prezentovanom v rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 754/2016 potrebné zohľadniť: „jednak povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby (následky v osobnostnej sfére poškodeného), ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí však súčasne najmä zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti (obdobne rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 z 27. júna 2012). Inak povedané, určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti (najvyšší súd rozsudok sp. zn. 7 Cdo 145/2011 z 12. decembra 2012). Všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania (obzvlášť v prípadoch, ak nezákonné rozhodnutie bolo vydané ešte za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.) širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Je to tak jednak preto, že vždy v týchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí, a jednak preto, že v prípade mechanického prenášania limitov právnej úpravy iných prípadov odškodnenia by to muselo znamenať predchádzajúce posúdenie tam stanovenej výšky odškodnenia z hľadiska spoločenskej spravodlivosti (nemožno limitovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie porovnávaním odškodňovania bolesti či obetí trestných činov, pokiaľ všeobecnému súdu nepatrí právomoc posúdiť takúto zákonnú úpravu z hľadiska spoločenskej spravodlivosti). Významným je však i to, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu v týchto prípadoch konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť (štát sa jej nemôže zbaviť). Tieto závery sú osobitne významné pre prípady rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (orgánov) štátu, ktorý na druhej strane sám ako zákonodarca formuluje kritériá stanovenia ich výšky, a dokonca v dnes účinnom znení právnej úpravy stanovil zákonom ich hornú hranicu. Z tohto

dôvodu musí byť poskytnutý všeobecným súdom ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy.“

56. Pre úplnosť súd k žalobkyňou tvrdenej primeranosti odškodnenia 620,-eur mesačne za čas vedenia trestného stíhania (opierajúc sa o nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016) uvádza, že ide o prípad neporovnateľný s prejednávanou vecou, pokiaľ ide o mieru a závažnosť zásahu do osobnostných práv poškodenej osoby. V prípade posudzovanom ústavným súdom bol poškodený vo väzbe v trvaní 3 mesiacov, pričom trestné stíhanie trvalo 4,5 roka, počas väzby znášal poškodený ako policajt ponižovanie, stratil zamestnanie a on aj jeho rodina sa ocitli v hmotnej núdzi, skrachovala jeho chovná stanica psov, dostal srdcový kolaps a bol dlhodobo práceneschopný, jeho prípad bol medializovaný, jeho manželstvo sa rozpadlo atď.). V prejednávanom prípade zásah do osobnostnej sféry poškodenej nemal zďaleka takú intenzitu.

57. Priznanie nemajetkovej ujmy z dôvodu plnenia preventívnej funkcie súd v tomto prípade nepovažuje za odôvodnené, pretože orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade s Trestným poriadkom a za účelom objasnenia trestného činu vykonávali voči žalobkyňi procesné úkony. Ak mala žalobkyňa záujem niečo zmeniť, aby sa podobné situácie nestali aj iným občanom, mohla podať podnet na trestné stíhanie voči starostovi obce resp. svedkovi, ktorí mali žalobkyňu krivo obviňovať a mali krivo vypovedať.

58. Súd dodáva, že v záujme procesného úspechu v súdnom konaní musí strana sporu splniť jednak povinnosť tvrdenia skutočností rozhodujúcich pre predmet sporu a vyplývajúcich z ustanovení hmotného práva, ktoré sa na právne pomery sporových strán vzťahujú, ako aj povinnosť dôkaznú t.j. preukázať, že ním tvrdené skutočnosti sú pravdivé. V tomto smere stranu sporu zaťažuje dôkazné bremeno, teda predloženie takých dôkazných prostriedkov, ktoré sú spôsobilé privodiť pre neho priaznivé rozhodnutie o skutočnostiach ním tvrdených tak, aby ich na základe vykonaného dokazovania súd uznal za pravdivé.

59. Právo žalobkyne na zaplatenie úrokov z omeškania z priznanej náhrady škody vyplýva z ust. § 517 Občianskeho zákonníka a ust. § 16 ods.4 zákona č. 514/2003 Z.z.

V zmysle ust. § 517 ods.1 veta prvá, ods.2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní a ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ust. § 16 ods.4 veta tretia zákona č. 514/2003 Z.z. ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

60. Žalobkyňa požadovala úroky z omeškania od 7.10.2014, vychádzajúc z uplynutia 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku na základe žiadosti zo dňa 7.4.2014. Žiadosť o predbežné prerokovanie je datovaná dňom 7.4.2014, avšak žalobkyňa nepreukázala, že v uvedený deň bola táto žiadosť doručená žalovanej. V žalobe sama uviedla, že v uvedený deň bola žiadosť odoslaná. Súd preto vychádzal z tvrdenia Ministerstva spravodlivosti SR, ktorému bola žiadosť adresovaná, že žiadosť mu bola doručená dňa 9.4.2014, čo sa javí ako odôvodnené vzhľadom na čas potrebný na doručenie písomnosti v listinnej forme. 6-mesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku tak uplynula dňa 9.10.2014, žalovaná je v omeškaní od 10.10.2014.

Výška úrokov je určená ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého je táto o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, čo v danom prípade predstavuje 5,05% z dlžnej sumy ročne (5 % + 0,05%).

Závazkový vzťah medzi stranami nevznikol pred 1.2.2013, preto žalobkyňi nepatria úroky z omeškania vo výške základnej úrokovej sadzby zvýšenej o 8 % (podľa ust. § 3 znenia účinného do 31.1.2013, v spojení s § 10c vyhl.), ale len v súdom priznanej výške.

61. V časti nároku, ktorý súd vyhodnotil ako nedôvodný a nepreukázaný, bola žaloba zamietnutá.

62. O zastavení konania v časti o zaplataenie 1.300,-eur rozhodol súd v zhode s procesným návrhom žalobkyne podľa § 145 ods. 2 CSP. Podľa uvedeného zákonného ustanovenia, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

63. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

64. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté v zmysle ust. § 255 ods.1, ods.2 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

65. Pri posudzovaní procesného úspechu strán sporu súd zohľadnil, že rozhodnutie o rozsahu nemajetkovej ujmy v peniazoch je stanovené na základe voľnej úvahy súdu, a preto sporová strana, ktorá uspeje pri posudzovaní tohto nároku, sa v súlade s ustálenou súdnou praxou považuje za plne úspešnú, a to v rozsahu priznaného plnenia (k tomu vid' uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 8.2.2017, sp.zn. I. ÚS 56/2017).

Žalobkyňa bola v konaní procesne úspešnou stranou v rozsahu 63% žalovaného nároku (857,48 eur + 2.000,-eur), čo súčasne zodpovedá 37 % úspechu žalovanej (369,28 eur + 1.300,-eur), v pomere vzájomnej úspešnosti tak bola žalobkyňa úspešná v rozsahu 26 % (63 % - 37 %). Za zastavenie konania v časti o zaplataenie 1.300,-eur procesne zodpovedá v zmysle ust. § 256 ods.1 CSP žalobkyňa.

66. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v dvoch písomných vyhotoveniach. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§355 ods.1, § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods.1 CSP).

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).